

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
dla Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 5
im. Podoficerskiej Szkoły Piechoty dla Małoletnich
w Nisku
na lata 2017 – 2022

(aktualizowany dn.8.12.2020 roku i 14.09.2021 roku)

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 1994 nr 111 poz. 535).
- Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 września 2011 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2011 nr 231 poz. 1375).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. Poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej.
- Ustawa z dn.10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2018.poz.1000)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

Zgodnie z art.26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017r. poz.59) szkoła podstawowa od 1 września 2017r. realizuje program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów,
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

1. WPROWADZENIE DO PROGRAMU

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art.1 pkt. 3. ustawy Prawo Oświatowe). Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwiać korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów w trudnych sytuacjach.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 5 w Nisku opiera się na przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski hierarchii wartości, wynikających z koncepcji pracy w szkole. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej. Wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i założone priorytety edukacyjne. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

2. DIAGNOZA SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ

Przed przystąpieniem do tworzenia programu wychowawczo-profilaktycznego dokonano analizy potrzeb szkoły na podstawie:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- dokumentacji psychologa,
- diagnozy sytuacji wychowawczej poszczególnych klas opracowanej przez wychowawców, a zebranej w całość przez psychologa szkolnego,
- analizy uwag wpisanych do dzienników lekcyjnych,
- spostrzeżeń ważnych dla pracy szkoły (np. uwagi, wnioski dyrektora, nauczycieli, uczniów, rodziców).

3. ZADANIA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO –PROFILAKTYCZNEGO

Cele ogólne

Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole obejmuje szereg działań z zakresu promocji zdrowia i bezpieczeństwa oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju psychicznym, społecznym i intelektualnym ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w następujących sferach:

- **fizycznej** – ukierunkowanej na kształcenie umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- **emocjonalnej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, na osiągnięcie właściwego stosunku do siebie i innych ludzi,
- **intelektualnej** – ukierunkowanej na rozwijanie wiedzy, uzdolnień i zainteresowań uczniów,
- **społecznej** – ukierunkowanej na właściwe pełnienie ról społecznych oraz kształtowanie umiejętności dokonywania samodzielnej oceny wzorów i norm społecznych,
- **duchowej** – ukierunkowanej na zdobycie stabilnego systemu wartości , ugruntowanie poczucia sensu życia.

Dążeniem szkoły jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój.

MODEL ABSOLWENTA:

- Samodzielny - daje sobie radę w domu i szkole. Pozytywnie patrzy na otaczający go świat, siebie i innych ludzi.
- Uczciwy - mówi prawdę, dotrzymuje słowa, szanuje cudzą własność, mienie publiczne, szeroko rozumiane dobro wspólne
- Odpowiedzialny - gotów ponieść konsekwencje swoich czynów. Jeżeli trzeba, zwraca się o pomoc do osób z najbliższego otoczenia. Działając w grupie, poczuwa się do odpowiedzialności za efekty jej pracy, postępuje zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny.
- Obowiązkowy i punktualny - dotrzymuje terminów, sprawnie planuje swoje zajęcia. Szanuje czas swój i innych.

- Odróżnia dobro od zła, kieruje się w życiu zasadami moralnymi. Opiera się psychomanipulacji i niezdrowej reklamie.
- Szanuje godność innych - rozumie różnice między ludźmi, w każdym stara się dostrzec coś dobrego i zrozumieć go; nie stosuje przemocy, nie wyśmiewa się ze słabszych.
- Szanuje prawo - przestrzega statutu i regulaminów szkoły; przestrzega prawa i zasad ustalonych przez odpowiednie instytucje w mieście i kraju.
- Docenia rolę rodziny, szanuje specyfikę ról związanych z kobiecością i męskością.
- Świadomy swojej tożsamości narodowej w wymiarze historycznym i kulturowym, szanuje Ojczyznę, czuje się Polakiem i Europejczykiem.
- Umie stawiać czoła sytuacjom trudnym, rozwiązuje problemy posługując się wiedzą, empatią i asertywnością.
- Na miarę swoich możliwości interesuje się życiem społecznym, pojmując je coraz głębiej i angażuje się w szeroko rozumiane pomnażanie dobra wspólnego.
- Jest przygotowany do właściwego wyboru ścieżki dalszego kształcenia opierając się na znajomości swoich mocnych i słabych stron.
- Twórczy - stara się rozwiązywać napotkane problemy; naukę traktuje jak coś naturalnego. Ma określone zainteresowania, którym poświęca swój czas i stara się je rozwijać.
- Ciekawy świata - zdobywa wiedzę i umiejętności, korzystając z różnych źródeł. Dostrzega złożoność świata. Jest aktywny.
- Sprawnie posługuje się technologią informatyczną.
- Przestrzega zasad bezpieczeństwa i kultury wypowiedzi w sieci, działa zgodnie z zasadami ochrony danych osobowych.
- Utożsamia się ze szkołą, której jest absolwentem, dba o jej dobre imię.

4. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Wszyscy nauczyciele wprowadzają do tematyki swego przedmiotu elementy Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły.
2. Zajęcia szkolne uwzględniają założenia Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.
3. Nauczyciele dostosowują przekazywanie wiedzy, kształtowanie umiejętności i postaw uczniów do odpowiedniej w tym wieku aktywności dzieci, umożliwiają poznawanie świata w jego jedności i złożoności, wspomagają samodzielność uczenia się, inspirują do wyrażania własnych myśli i przeżyć, rozbudzają ciekawość poznawczą oraz motywację do dalszej edukacji.

5. FORMY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH

- 1) zajęcia edukacyjne,
- 2) godziny wychowawcze,
- 3) e-learning,
- 4) zajęcia pozalekcyjne,
- 5) wycieczki,
- 6) imprezy i uroczystości klasowe, szkolne, środowiskowe.

6. METODY PRACY WYCHOWAWCZEJ I PROFILAKTYCZNEJ

- 1) gry i zabawy,
- 2) dyskusje,
- 3) dramy,
- 4) twórczość plastyczna, techniczna i artystyczna,
- 5) metoda projektów,
- 6) symulacje,
- 7) warsztaty,
- 8) treningi umiejętności,
- 9) rozmowy, pogadanki.

7. UCZESTNICY PROGRAMU

- 1) dyrektor szkoły,
- 2) pedagog i psycholog szkolny,
- 3) wychowawcy klas,
- 4) nauczyciele,
- 5) higienistka szkolna
- 6) uczniowie,
- 7) rodzice.

8. ZADANIA WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE

Dyrektor:

- 1) dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej,
- 2) odpowiada za ochronę danych osobowych w szkole oraz o przetwarzanie ich zgodnie z wytycznymi RODO,
- 3) koordynuje, organizuje i nadzoruje działania wychowawcze w szkole,
- 4) stwarza warunki do prawidłowej realizacji praw dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- 5) czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego.

Nauczyciele:

- 1) swoją postawą i działaniami pedagogicznymi wspierają rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania,
- 2) udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,

- 3) kształcą i wychowują dzieci zgodnie z zasadami określonymi w programie,
- 4) reagują na sygnały, zagrożenia uwarunkowane brakiem stosownych kompetencji społecznych dzieci,
- 5) zapewniają uczniom bezpieczeństwo podczas pobytu w szkole i poza jej terenem,
- 6) informują o zasadach ochrony danych osobowych na swoim przedmiocie, podczas prowadzonych konkursów, imprez szkolnych i pozaszkolnych.

Wychowawcy klas:

- 1) poznają uczniów oraz ich środowisko, a także utrzymują stały kontakt z rodzicami, organizują spotkania, wspierają i wspomagają rodziców w działaniach wychowawczo-opiekuńczych,
- 2) integrują zespół klasowy,
- 3) rozwiązują indywidualne i klasowe problemy poprzez udzielanie uczniom wszechstronnej pomocy,
- 4) interesują się postępami uczniów w nauce, dbają o regularne uczęszczanie uczniów do szkoły, wspólnie z pedagogiem/psychologiem badają przyczyny opuszczania przez uczniów zajęć szkolnych,
- 5) wdrażają uczniów do samorządności i demokracji (wybór i działalność samorządu klasowego, wypełnianie poszczególnych funkcji klasowych),
- 6) propagują zasady kulturalnego zachowania,
- 7) systematycznie przypominają uczniom o zasadach bezpiecznego i kulturalnego korzystania z technologii cyfrowych oraz o dbałości o ochronę danych osobowych,
- 8) troszczą się o zdrowie uczniów, w szczególności poprzez wdrażanie ich do dbałości o higienę osobistą oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w życiu szkolnym i poza szkołą,
- 9) czuwają nad wszechstronnym rozwojem osobowym ucznia oraz przygotowują go do samodzielnego funkcjonowania poprzez wzmacnianie postawy odpowiedzialności,
- 10) utrzymują kontakt z rodzicami wychowanków, systematycznie informują o postępach ich dzieci, włączają rodziców w życie szkoły i dążą do uzgodnienia wspólnych zasad wychowania,
- 11) wspólnie z podopiecznymi dokonują ewaluacji i oceny rezultatów działań wychowawczych,
- 12) pomagają poznać mocne i słabe strony ucznia w celu planowania rozwoju wychowanka.

Rodzice:

- 1) zabezpieczają wszystkie podstawowe potrzeby dzieci(materialne, zdrowotne, emocjonalne),dbają o właściwą formę spędzania przez nie czasu wolnego,
- 2) współdziałają z nauczycielami w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- 3) czuwają nad tym, aby dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązki szkolny,
- 4) kontrolują aktywność dzieci w Internecie, rozmawiają z dzieckiem na temat zagrożeń płynących z sieci takich, jak: uzależnienie od Internetu, kontakt z nieznanymi osobami, dostęp do niewłaściwych treści, cyberprzemoc, możliwość wyłudzeń danych osobowych.
- 5) utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby pedagogiem/psychologiem szkolnym bądź dyrektorem,

- 6) biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych,
- 7) rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.

Pedagog i psycholog szkolny:

- 1) rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych,
- 2) określa formy i sposoby udzielania uczniom, w tym uczniom z wybitnymi uzdolnieniami, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb,
- 3) chroni dane osobowe uczniów, rodziców i nauczycieli, szczególnie przy przetwarzaniu danych wrażliwych związanych z sytuacją rodzinną uczniów, opiniami i orzeczeniami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- 4) organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 5) podejmuje działania wychowawcze wynikające z programu wychowawczego szkoły,
- 6) wspiera działania wychowawcze i opiekuńcze nauczycieli wynikające z programu wychowawczo- profilaktycznego szkoły,
- 7) działa na rzecz zorganizowania opieki i pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
- 8) dokonuje bieżącej analizy sytuacji wychowawczej w szkole oraz systematycznie przekazuje informacje na ten temat radzie pedagogicznej,
- 9) kontroluje spełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
- 10) utrzymuje stałą współpracę z wychowawcami klas.

Pracownicy niepedagogiczni:

- 1) reagują na przejawy negatywnych zachowań i informują o tym wychowawcę klasy,
- 2) wyrażają swoją opinię na temat oceny zachowania uczniów,
- 3) wspomagają nauczycieli w realizowaniu działań wychowawczych,
- 4) przestrzegają zasad RODO.

Rada rodziców:

- 1) reprezentuje ogół rodziców oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczy Szkoły,
- 2) współdecyduje o formach pomocy dzieciom oraz ich wypoczynku, współuczestniczy w opracowaniu Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły,
- 3) przestrzega zasad RODO.

Samorząd uczniowski:

- 1) inspiruje i organizuje życie kulturalne i intelektualne na terenie szkoły,
- 2) jest rzecznikiem potrzeb środowiska uczniowskiego wobec dyrekcji i grona pedagogicznego,
- 3) może podejmować działania z zakresu wolontariatu,
- 4) propaguje ideę samorządności oraz wychowania w społeczności szkolnej.

9. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH

Sfery	Cel, zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin
Fizyczna	<p>Kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu: Korygowanie wad postawy i zapobieganie ich powstawaniu. Kształtowanie sprawności fizycznej, wytrzymałości i odporności. Uświadomienie roli i znaczenia sportu i aktywności fizycznej. Wpajanie nawyku rozwijania własnych predyspozycji w zakresie dyscyplin sportu. Uczenie umiejętności dobrego zagospodarowania czasu wolnego.</p>	<p>Realizacja zajęć z gimnastyki korekcyjnej. Zwracanie uwagi uczniom na odpowiedni sposób siedzenia podczas lekcji. Odciążanie tornistrów szkolnych. Lekcje wychowania fizycznego i zajęcia SKS. Zawody i turnieje sportowe. Konkursy, organizowanie kół zainteresowań. Organizowanie zajęć w terenie, wycieczek pieszych i rowerowych, zabaw szkolnych. Zachęcanie do aktywności fizycznej szczególnie podczas pandemii koronawirusa i ograniczeń w kontaktach, podczas zdalnego nauczania.</p>	<p>uprawniony nauczyciel (w klasach 1-3), wszyscy uczyący. nauczyciele w-f</p>	cały rok
	<p>Zwracanie uwagi na higienę osobistą(m.in. znaczenie mycia rąk, zasłaniania ust i nosa podczas kaszlu i kichania łokciem, zasłaniania nosa i ust maseczką w małych pomieszczeniach, w przestrzeniach wspólnych, gdzie nie jest możliwe utrzymanie dystansu społecznego),znaczenie szczepień ochronnych przed chorobami zakaźnymi; ubranie dostosowanego do pogody i okoliczności oraz utrzymanie odpowiedniej wagi ciała. Uczenie zasad zdrowego żywienia kluczowego w profilaktyce otyłości, cukrzycy, chorób serca i chorób onkologicznych.</p>	<p>Lekcje przedmiotowe i zajęcia realizujące edukację zdrowotną. Pogadanki na godzinach wychowawczych. Mleko w szkole. Owoce i warzywa w szkole. Przygotowywanie jadłospisów dostosowanych do potrzeb uczniów w danym wieku i okresie rozwojowym.</p>	<p>higienistka szkolna, wychowawcy nauczyciele różnych przedmiotów, higienistka szkolna</p>	cały rok
	<p>Zapobieganie rozwojowi próchnicy zębów.</p>	<p>Zapoznanie z piramidą żywnościową.</p>	<p>wychowawcy klas, nauczyciele przyrody i biologii</p>	cały rok
		<p>Fluoryzacja zębów, pogadanki. Zachęta do ograniczania spożycia słodczy i częstego mycia zębów.</p>		

Sfery	Cel, zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin
Fizyczna	Wdrażanie do zachowanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach i ulicach ze szczególnym zwróceniem uwagi na bezpieczną drogę do szkoły.	Przeprowadzanie egzaminu na kartę rowerową. Spotkania z policjantami. Pogadanki.	wychowawcy nauczyciele dyrekcja szkoły	cały rok
	Zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego oraz higieny pracy ucznia.	Opracowanie i realizacja harmonogramu dyżurów nauczycielskich Zapoznanie uczniów i rodziców z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi na terenie szkoły.	nauczyciele techniki, edb, wychowawcy, inni nauczyciele, policja	cały rok
	Zapoznawanie z zasadami bezpieczeństwa w domu, w szkole, na wakacjach, podczas ferii szkolnych oraz w różnych sytuacjach kryzysowych takich jak pożar, powódź, burza, atak terrorystyczny itp.	Pogadanki na lekcjach wychowawczych. Uczenie udzielania pierwszej pomocy. Realizacja programu „Ratujemy i uczymy ratować”. Próbną ewakuacja szkoły.	wychowawcy, nauczyciele techniki i edb, dyrektor, straż pożarna, policja	wrzesień, czerwiec
	Dostarczenie uczniom wiedzy na temat szkodliwości środków psychoaktywnych takich jak papierosy, alkohol, dopalacze, narkotyki i leki.	Lekcje wychowawcze, warsztaty o tej tematyce, filmy profilaktyczne, przedstawienia teatralne, kampanie społeczne i inne. Dawanie uczniom przez nauczycieli dobrego przykładu życia bez uzależnień.	wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog, , katecheci, parafia	cały rok
	Wprowadzanie uczniów w świat wiedzy o rozwoju i dojrzewaniu fizycznym, ukazywanie piękna i specyfiki ról mężczyzny i kobiety w rodzinie i w procesie prokreacji. Pokazywanie seksualności w kontekście miłości małżeńskiej. Ostrzeżenie przed skutkami wczesnej inicjacji seksualnej i chorobami przenoszonymi drogą płciową.	Lekcje wychowania do życia w rodzinie, przyroda, biologia, religia, godziny wychowawcze – tematyka dostosowana do wieku i potrzeb uczniów.	wychowawcy, psycholog, pedagog, katecheci, nauczyciele przyrody i biologii, wszyscy nauczyciele	cały rok

Sfery	Cel, zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin
Emocjonalna	<p>Dostarczenie uczniom wiedzy na temat emocji, nauczenie ich odróżniania emocji od zachowania, wskazanie sposobów właściwego wyrażania przeżyć z poszanowaniem praw i potrzeb innych osób.</p> <p>Kształtowanie nawyku troszczenia się o siebie i innych dla uspokajania i wyciszania negatywnych przeżyć oraz przywoływania i podtrzymywania dobrego samopoczucia kiedy to tylko możliwe i stosowne. Uczenie empatii.</p>	<p>Lekcje aktywizujące na temat wachlarza emocji, poszanowania uczuć własnych i innych osób, stosownego ich wyrażania. Przykłady z literatury pokazujące różnorodność ludzkich przeżyć oraz uczące mądrości życiowej w sferze emocjonalnej – analiza postaci bohaterów literackich.</p> <p>Kształtowanie wrażliwości emocjonalnej z wykorzystaniem poezji i sztuki.</p>	<p>wychowawcy, psycholog, pedagog, wszyscy nauczyciele, a szczególnie języka polskiego, muzyki i plastyki</p>	cały rok
	<p>Zapoznanie uczniów ze sposobami radzenia sobie ze stresem i z sytuacją trudną.</p> <p>Kształtowanie nawyku i umiejętności proszenia o pomoc bliskich i zaufanych osób w sytuacjach trudnych emocjonalnie. Uczenie postawy aktywnej wobec trudności.</p> <p>Pokazywanie uczniom, że z osoby szukającej wsparcia mogą stać się osobami udzielającymi pomocy innym.</p> <p>Zachęcanie do korzystania z pomocy specjalistów, kiedy pomoc koleżeńska czy osób z rodziny jest niewystarczająca, niwelowanie lęku przed psychologiem, psychiatrą, terapeutą. Przekazanie uczniom wiedzy o depresji oraz o tym, że jest uleczalna, a nieleczona może być bardzo groźna w skutkach.</p>	<p>Lekcje aktywizujące podczas godzin wychowawczych prowadzone przez wychowawców, pedagoga i psychologa szkolnego o tej tematyce.</p> <p>Wycieczki szkolne uczące organizacji, zaradności, wzajemnej troski o siebie. Udział w akcjach charytatywnych propagujących zasadę pomocniczości i kształtujących aktywność jako sposób na przełamywanie barier i ograniczeń, jako sposób wychodzenia z sytuacji trudnych dla jednostki.</p> <p>Przekazywanie rodzicom uczniów i uczniom informacji o telefonach zaufania, poradniach zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, dyżurach psychologa i pedagoga szkolnego.</p> <p>Organizowanie imprez klasowych i szkolnych uczących dobrej zabawy z wykorzystaniem tańca, muzyki, gier towarzyskich planszowych. Integrowanie zespołów klasowych.</p>	<p>wychowawcy, psycholog, pedagog, katecheci, opiekunowie SU i pozostali nauczyciele</p>	cały rok
	<p>Kształtowanie umiejętności dobrej zabawy bez szkodliwych używek.</p>		<p>Psycholog, pedagog, wychowawcy i wszyscy nauczyciele, SU i Rada Rodziców</p>	cały rok

Sfery	Cel, zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin
Emocjonalna	Ostrzeżenie przed niebezpieczeństwami „poprawiaczy nastroju” takich jak papierosy, alkohol, narkotyki i dopalacze.	Lekcje aktywizujące i warsztaty uczące właściwych postaw wobec środków uzależniających. Programy profilaktyczne dotyczące nikotyny (Nie pal przy mnie, proszę, Znajdź właściwe rozwiązanie). Filmy o tematyce profilaktycznej.	wychowawcy, psycholog, pedagog, nauczyciele przyrody, biologii, chemii, edukacji dla bezpieczeństwa	cały rok

Sfery	Cel, zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin
Intelektualna	Dbanie o wszechstronny rozwój intelektualny ucznia.	Realizacja treści programowych. Zaspokajanie potrzeb uczniów zdolnych oraz tych, którzy wymagają różnych form pomocy. Organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej według rozpoznanych potrzeb.	nauczyciele poszczególnych przedmiotów; wychowawcy,	cały rok
	Uświadamianie uczniom użyteczności poszczególnych przedmiotów i całej edukacji w procesie przygotowania ich do własnych wyborów zawodowych.	Realizacja programów nauczania; pogadanki na godzinach wychowawczych; zajęcia z doradztwa zawodowego.	dyrektor, pedagog, psycholog, nauczyciele i specjaliści	cały rok
	Umożliwienie uczniom poznania swoich uzdolnień, rozwijania zainteresowań, umiejętności poszukiwania informacji, kształtowania technik uczenia się .	Konkursy przedmiotowe, koła zainteresowań, praca z uczniem zdolnym; godziny wychowawcze poświęcone wyrobieniu prawidłowych technik uczenia się.	nauczyciele poszczególnych przedmiotów; wychowawcy, nauczyciel doradztwa zawodowego	cały rok
	Kształtowanie umiejętności samodzielnego myślenia i wysuwania wniosków.	Realizacja programów nauczania z poszczególnych przedmiotów. Dyskusje, debaty, rozwiązywanie problemów.	nauczyciele poszczególnych przedmiotów; wychowawcy,	cały rok
			nauczyciele poszczególnych przedmiotów	

Sfery	Cel, zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin
Intelektualna	Kształtowanie umiejętności posługiwania się technologią informacyjną, w tym platformami do zdalnej komunikacji, do zdalnego uczestnictwa w lekcjach podczas pandemii.	Praca na lekcjach różnych przedmiotów z wykorzystaniem komputera technologii informacyjnej. Prace domowe z wykorzystaniem komputera i Internetu. Komunikowanie się z uczniami przez dziennik elektroniczny. Wykorzystanie platform edukacyjnych z różnych przedmiotów. Zdalne prowadzenie lekcji podczas konieczności czasowego ograniczenia funkcjonowania szkół.	nauczyciel informatyki/ nauczyciele	cały rok
	Opracowanie wraz z uczniami zasad bezpieczeństwa i kultury w Internecie oraz dbałości o ochronę danych osobowych.	Regularne odnoszenie się do treści związanych z bezpieczeństwem w Internecie i ochroną danych osobowych podczas lekcji wychowawczych i innych przedmiotów. Dzień Ochrony Danych Osobowych. Dzień Bezpiecznego Internetu. Netykieta.	nauczyciele poszczególnych przedmiotów; wychowawcy, nauczyciel informatyki/	cały rok

Sfery	Cel, zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin
Spoleczna	Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły.	Omówienie zasad statutu szkoły i regulaminów szkolnych, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce.	wychowawcy	cały rok
	Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów oraz rozwiązywania konfliktów w sposób społecznie akceptowany	Warsztaty, lekcje wychowawcze z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania.	wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny, nauczyciele	cały rok
	Zapobieganie agresji i przemocy wśród uczniów. Kształtowanie postawy asertywnej i wzajemnego szacunku.	Lekcje wychowawcze z wykorzystaniem aktywnych metod pracy, lekcje z różnych przedmiotów, rozwiązywanie codziennych sytuacji konfliktowych.	wychowawcy, pedagog/psycho log szkolny, nauczyciele	cały rok

Sfery	Cel, zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin
Spoleczna	Uczenie zasad samorządności i demokracji.	Wybory do samorządu uczniowskiego/wybory samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności,	wychowawcy, opiekun SU	cały rok
	Doskonalenie kultury bycia i postawy solidarności społecznej.	Warsztaty, lekcje wychowawcze poświęcone dobrym manierom, kulturze bycia w społeczeństwie, solidarności społecznej.	wychowawcy, nauczyciele	cały rok
	Wdrażanie do stosowania zasad korzystania z mediów społecznościowych, zapobieganie cyberprzemocy. Dbanie o ochronę danych osobowych i prawo każdego człowieka do prywatności.	Lekcje wychowawcze, programy profilaktyczne, filmy o tej tematyce, rozmowy, lekcje informatyki	informatycy, wychowawcy, pedagog, psycholog	cały rok
	Kształtowanie prawidłowej postawy szacunku wobec środowiska naturalnego. Uwrażliwianie na potrzebę ochrony Ziemi i jej zasobów, przyrodyżywionej i nieżywionej, kształtowanie postaw proekologicznych.	Udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt, środowiska naturalnego, wycieczki krajoznawcze, rozmowy, dyskusje.	wychowawcy, nauczyciele	cały rok
	Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy.	Warsztaty dla klas najstarszych, wycieczki do zakładów pracy, nauka poszukiwania szkoły średniej a w przyszłości pracy, analizy ofert, nauka wypełniania dokumentów związanych z podjęciem nauki, pracy zawodowej, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej przed podjęciem nauki czy pracy. Udzielanie pomocy nawet najmłodszym uczniom w rozwijaniu ich zainteresowań, poznawaniu ich mocnych stron.	wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciel doradztwa zawodowego, rodzice uczniów	cały rok
	.			

Sfery	Cel, zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin
Duchowa	<p>Promowanie postaw zgodnych z chrześcijańskim systemem wartości (Bóg, honor, Ojczyzna) opartych na chrześcijańskiej wizji świata i człowieka przy poszanowaniu osób innych tradycji, kultur i religii.</p> <p>Kształtowanie u uczniów właściwej postawy chrześcijańskiej wobec Boga, ludzi i świata, w którym żyją, niesienie im pomocy w odnajdywaniu prawdy, dobra i piękna w świecie.</p> <p>Przekazywanie uczniom podstaw chrześcijańskiego sensu życia, nadziei i radości, która jej towarzyszy.</p>	<p>Apele okolicznościowe (Dzień Papieski, Jasełka, Wielkanoc), Rekolekcje Wielkopostne, Uroczystość I Komunii Św., Bierzmowanie, koncerty, spektakle, lekcje religii.</p> <p>Osobiste świadectwo wiary, nadziei i miłości dawane uczniom przez katechetów i innych nauczycieli.</p> <p>Zapoznavanie uczniów z życiorysami świętych, którzy mogą stanowić dla nich wzór i punkt odniesienia w pokonywaniu różnych trudności życiowych.</p>	<p>katecheci, wychowawcy, SU, nauczyciele, rodzice uczniów, parafia</p>	cały rok
	<p>Kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych. Wzmacnianie systemu wartości w relacji do drugiego człowieka (szacunek, życzliwość, akceptacja, uczciwość) opartego na uniwersalnych zasadach moralnych, których podstawą jest Dekalog.</p> <p>Kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych.</p>	<p>Akcje charytatywne na rzecz potrzebujących pomocy, akcje misyjne, pogadanki, rozmowy, lekcje WDŻ, godz. wychowawcze.</p>	<p>katecheci, wychowawcy, SU, nauczyciele, rodzice uczniów, parafia</p>	cały rok
	<p>Kształtowanie patriotyzmu i poczucia świadomości narodowej w wymiarze historycznym i kulturalnym. Wzbudzanie szacunku dla tradycji naszego narodu i symboli narodowych</p> <p>Uczenie godnego zachowania się wobec godła, flagi, hymnu narodowego.</p>	<p>Apele, pieśni patriotyczne, gazetki i wystawy tematyczne, obchody rocznicowe, Dzień Patrona Szkoły, wycieczki, wizyty w muzeach, rozmowy i pogadanki, lekcje historii i WOS, spektakle teatralne, lektury o tematyce historycznej.</p>	<p>nauczyciele historii, muzyki, plastyki, katecheci, wychowawcy, pedagog, psycholog, SU.</p>	cały rok

10. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Współczesne podejście do profilaktyki uzależnień zakłada, że u podstaw przejawianych przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych leżą podobne motywy. Zachowania te służą:

- zaspokojeniu najważniejszych potrzeb psychicznych (miłości, akceptacji, uznania, bezpieczeństwa, przynależności),
- realizacji ważnych zadań rozwojowych (np. określeniu własnej tożsamości, uzyskaniu niezależności od dorosłych),
- radzeniu sobie z przeżywanymi trudnościami życiowymi (redukcji lęku i frustracji).

Badania wykazały, że zachowania ryzykowne najczęściej ze sobą współwystępują. Pogląd, że młodzież zachowuje się w sposób ryzykowny dla przyjemności, nie znajduje naukowego potwierdzenia. Zachowanie młodego człowieka zależy od jego indywidualnych cech oraz od czynników występujących w środowisku. Mogą one mieć charakter chroniący (czynniki chroniące) lub zwiększający możliwość podjęcia określonego zachowania (czynniki ryzyka).

Do czynników chroniących należą:

- silna więź emocjonalna z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną,
- regularne praktyki religijne,
- poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych,
- przynależność do pozytywnej grupy.

Prawdopodobieństwo podjęcia zachowania ryzykownego jest tym większe, im więcej występuje czynników ryzyka, im bardziej są one szkodliwe, im dłużej trwa ich działanie.

Czynniki ryzyka to cechy, sytuacje, warunki sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych, np.:

- wysoki poziom lęku i niepokoju,
- niska samoocena,
- niedojrzałość emocjonalna i społeczna,
- słaba kontrola wewnętrzna,
- nierealistyczne oczekiwania wobec siebie i otoczenia,
- brak zainteresowania nauką szkolną,
- zaburzona więź z rodzicami,
- nieprawidłowa struktura rodziny.

Działania realizowane w ramach profilaktyki uzależnień koncentrują się na wzmacnianiu czynników chroniących i eliminowaniu lub osłabianiu czynników ryzyka.

Działania te adresujemy do całego środowiska szkolnego, tj. uczniów, rodziców, nauczycieli oraz innych osób zatrudnionych w szkole. Koordynatorem i głównym realizatorem działań profilaktyczno – wychowawczych jest wychowawca klasy.

Cele:

- przybliżenie uczniom podstawowych informacji na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych; wzmacnianie przekonania, że życie bez środków uzależniających jest ciekawsze, bardziej wartościowe,
- dostarczanie uczniom wiedzy na temat zagrożeń związanych z pornografią, uzależnieniem od gier komputerowych, hazardu i Internetu,
- zapoznanie z przyczynami i skutkami używania środków psychoaktywnych i innych nałogów,
- kształcenie umiejętności świadomego dokonywania wyboru,
- rozpoznawanie powodów, dla których ludzie sięgają po środki uzależniające,
- kształcenie umiejętności otwartego wyrażania swoich uczuć, myśli i opinii w taki sposób, aby jednocześnie respektować uczucia i poglądy innych osób (zachowanie asertywne), nabywanie umiejętności odmawiania.

Tematyka zajęć:

1. Palenie papierosów jest niebezpieczne dla zdrowia. Wiem, kiedy odmówić. Jak uciec przed papierosem? Co, zrobić, aby w przyszłości nie palić? Dlaczego ludzie palą papierosy?
2. Alkohol – mity i rzeczywistość. Używanie i nadużywanie. Wpływ alkoholu na organizm człowieka. Skutki picia alkoholu (biologiczne, psychiczne, społeczne, natychmiastowe i długotrwałe). Gdzie i do kogo mają zwrócić się o pomoc dzieci alkoholików.
3. Co wiemy o narkotykach i dopalaczach? Ich wpływ na organizm człowieka.
4. Pornografia niszczy miłość, upokarza człowieka, rujnuje życie.
5. Uzależnienia komputerowe. Hazard.
6. Asertywność – co to takiego?

Formy realizacji programu profilaktyki

1. Prowadzenie systematycznej diagnozy zespołów klasowych pod kątem czynników ryzyka czynników chroniących od patologii.
2. Pogadanki i warsztaty na godzinach do dyspozycji wychowawcy, lekcjach informatyki, religii, przyrody i biologii, edukacji dla bezpieczeństwa, przygotowania

do życia w rodzinie, plastyki, języku polskim oraz na zajęciach edukacji wczesnoszkolnej.

3. Spotkania z rodzicami – prelekcje na wybrane tematy psychologa/ pedagoga, policjanta lub innych specjalistów z instytucji współpracujących ze szkołą.
4. Indywidualne rozmowy z rodzicami i uczniami.
5. Projekcja filmów o tematyce profilaktycznej, spektakle teatralne, spoty, kampanie społeczne, pikniki edukacyjne, happeningi, debaty, treningi umiejętności.
6. Organizowanie konkursów plastycznych, literackich o tematyce profilaktycznej.
7. Zawody i turnieje sportowe.
8. Prowadzenie programów profilaktycznych proponowanych przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną, policję, sanepid oraz higienistkę szkolną. Pozyskiwanie środków na realizację rekomendowanych programów profilaktycznych w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
9. Systematyczne szkolenia Rady Pedagogicznej podnoszące kompetencje nauczycieli w dziedzinie profilaktyki, interaktywne wykłady i warsztaty.
10. Objęcie szczególną opieką psychologiczno-pedagogiczną uczniów z grupy podwyższonego ryzyka oraz uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy występowania zachowań ryzykownych.

Spodziewane efekty

1. Poszerzenie, ugruntowanie i uaktualnienie wiedzy na temat prawidłowości w rozwoju człowieka i jego możliwych zaburzeń oraz przemocy, uzależnień i przeciwdziałania im.
2. Ukształtowanie hierarchii systemu wartości, która chroni przed złem.
3. Nabycie umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania swoich uczuć, nawiązywania prawidłowych relacji społecznych oraz poszanowania odrębności i godności innych osób.
4. Zminimalizowanie zjawiska agresji i przemocy w szkole.
5. Podniesienie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych rodziców i kadry pedagogicznej

11. EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja będzie dokonywana poprzez ankiety, analizę dokumentacji szkolnej, obserwacje zachowań uczniów. Wyniki ewaluacji posłużą wprowadzeniu korekty w oddziaływaniach wychowawczo –profilaktycznych, jeżeli zajdzie taka potrzeba.